

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

**СУЧАСНЕ УПРАВЛІННЯ
ОРГАНІЗАЦІЯМИ: КОНЦЕПЦІЇ,
ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ,
МОДЕЛІ ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ**

**Збірник тез доповідей
II Міжнародної науково-практичної конференції
(25 листопада 2022 року, м. Харків, Україна)**

Електронний ресурс

**Харків
2022**

**УДК 334.7:330.341
С 91**

*Григорян О.О.,
аспірант,
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна*

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ

Анотація. Пандемія корона вірусу у світі, її наслідки є трансформаційним процесом в Україні. Трансформаційні, інституційні процеси супроводжуються системними змінами суб'єктів політичних, економічних, ідеологічних відносин.

Ключові слова: інновації, інноваційна продукція, рейтинг, стратегія, конкурентоспроможність.

Вступ. Згідно стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності до 2030 року визначено напрями розбудови інноваційної інфраструктури, надання механізмів перетворення креативних ідей на інноваційні продукти, створення сприятливого правового поля для інноваційної діяльності 5 .

Аналіз останніх досліджень та постановка завдань. Це питання досліджували В.Н. Внукова 1, В. А. Гросул 3, О. Є. Чатченко 3.

Результати дослідження. Інноваційну спроможність та інновацію розвитку в Україні оцінюють у декількох міжнародних рейтингах, де авторитетними є Глобальний Індекс Інновацій Global Innovation Index, Індекс інновацій агентства Блумберг ІА, Глобальний індекс конкурентоспроможності ІГТ, Global Talant Index, а Індексом готовності до передових технологій ЮНКТАД, запроваджених у 2021 році – спроможність до освоєння передових технологій 7 8.

Відводиться Україні 45 місце серед 131 економіки світу за рівнем їх інноваційної результативності (80 показників) у семи сферах із доповіді ГП 2020 року ВОІ Всесвітньої організації інтелектуальної власності, підготовленої спільно зі школою Бізнесу In the Ab TA Корнельським університетом. У 2022 році Україна посіла 57 місце, утримуючи четверту позицію серед 36 країн економічної групи lower-middle income.

У 2022 році Україна показує кращі показники інноваційної продукції на виході, ніж інноваційної продукції на вході. Цього року Україна посідає 75 місце за обсягами інновацій, що вище, ніж минулого року, але нижче, ніж у 2020 році. За обсягами інновацій Україна посідає 48 місце. Ця позиція нижча і за 2021, і за 2020 роки.

Рейтинг провідних країн-новаторів очолюють Швейцарія, Швеція, США. Швейцарія вже дванадцятий рік є лідером серед країн-новаторів, Великобританія, Нідерланди, а до топу десятки інноваційних економік світу наблизився Китай – 11 місце, Туреччина та Індія увійшли до ТОПу 40.

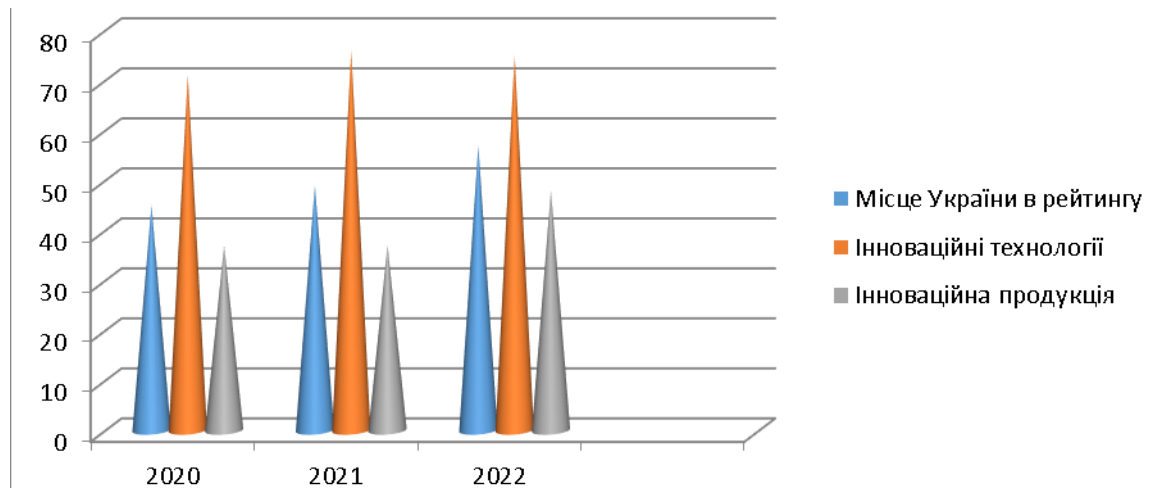


Рис. 1 Місце України в рейтингу Global Innovation Index за останні три роки 7

Глобальний індекс конкурентоспроможності – ГІКТ. Щорічний звіт, складений професором INSEAD Ф. Монтейро, доктором Б. Ланвіном, який ранжують країни за оцінкою їх здатністю розвивати та залучати таланти по шести складових та показникам. Лідерами ГІКТ 2020 року – Швейцарія, США, Сінгапур, Швеція, Данія зі 132 країн світу, у 2021 році серед 134 країн.

Табл. 2

Місце України за основними факторами конкурентоспроможності

Показник	2019	2020	2021
Економічний розвиток:	54	52	57
Вітчизняна економіка	32	21	38
Міжнародна торгівля	57	59	56
Міжнародні інвестиції	50	51	49
Працевлаштування	47	50	43
Вартість, ціни:			
Ефективність уряду	44	56	52
Державне фінансування	22	23	24
Податкова політика	58	61	59
Інституційні структури	55	53	55
Бізнес-законодавство	57	60	48
Соціальні структури:			
Ефективність бізнесу	55	53	54
Продуктивність та ефективність	46	38	38
Ринок праці	56	60	64
Фінанси	45	42	43
Методи управління	36	41	34
Стереотипи та цінності:			
Інфраструктура	59	57	52
Базова інфраструктура	58	56	51
Технологічна інфраструктура	48	52	49
Наукова інфраструктура	59	62	61
Здоров'я та навколишнє середовище	33	43	40
Освіта	54	52	57

Побудовано автором за 7

Високі результати Україна за такими економічними субфакторами, як «Міжнародна торгівля» - 38 місце 2021 року, і 21 місце у 2020 році, «Податкова політика» – 24 місце 2021 року, і 23 – у 2020 році, «Стереотипи та цінності» – 34 місце, 41- у 2020 році, «Освіта» - 57.

Більш сильними сторонами України є сприятливе для інновацій середовище та вплив на зайнятість в наукоємність діяльності, витрат на інновації, що не стосуються ДІР та експорту наукоємних послуг, а слабкими сторонами є фінанси, привабливість дослідницьких систем та інтелектуальні активи 4.

Індекс Європейського інноваційного табло - ЄІТ. Надає порівняльну оцінку слабких та сильних сторін інноваційних систем 27 держав-країн ЄС та 10 сусідніх країн. Україна відноситься до кола країн «повільних інноваторів»(аутсайдерів) – країн, які демонструють рівень ефективності нижче 50% від середнього від ЄС.

Потоки прямих іноземних інвестицій (ПІІ) відновилися до допандемічного рівня у 2021 році, досягнувши 1,58 трлн доларів, що на 64% більше ніж 2020 року.

Визначено терміни згідно Закону України «Про інноваційну діяльність» статті 1 б:

Інноваційний продукт – результат науково-дослідної або конструкторської розробки, що відповідає вимогам встановленим цим законом.

Інноваційна діяльність - діяльність, що спрямована на використання і комерціалізації результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг.

Інноваційна продукція – нові конкурентоздатні товари чи послуги, що відповідають вимогам встановленим цим Законом.

Інновації – новостворені (застосовані), вдосконалені конкурентоздатні технології, продукти або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва (і соціальної) сфери.

Інновації - результат інвестування інтелектуального рішення у розробку і отримання нового знання раніше не застосованої ідеї по оновленню сфер життя людей (технології, виробі), організаційні форми співіснування соціуму, такі як освіта, управління, організація праці, обслуговування, наука, інформатизація і так далі) і наступний процес (впровадження виробництва з фіксованим отриманням додаткових цінностей (прибуток, лідерство, пріоритет, корінне покращення, якісна перевага, креативність, прогрес). Необхідний процес: інвестиції – розробка – процес впровадження – отримання якісного покращення 123.

Висновки. В Україні сконцентровано великий науковий потенціал, багато відкриттів, винаходів, пов'язаних з ресурсозбереженням, біотехнологій, техніці,

космосі. Найбільш проривні напрями, в які потрібно мінімально додати інвестиції ресурсів і якісно перейти на новий рівень в інноваційний рентабельний бізнес, який буде формувати інфраструктуру для інших сфер діяльності

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Внукова Н. М. Економіко-правове регулювання господарської діяльності при становленні Індустрії 4.0. 2021
2. Внукова Н. М. Зміна фінансово-економічних відносин учасників Індустрії 4.0 в умовах особливого правового періоду. 2022
3. Гросул В. А., Чатченко О. Є. Інноваційні технології оновлення бізнесмоделі підприємства ресторанного господарства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. Вип. 27 (1). С. 39–44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2019_27%281%29_9
4. Наукова та науково-технічна діяльність в Україні у 2021 році: науково-аналітична доповідь. Т.В. Писаренко, Т.К. Куранда та ін. К.: УкрІНТЕІ, 2022. 93 с.
5. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року: Постанова Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179>
6. Про інноваційну діяльність Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
7. Global Innovation Index 2022 URL:https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_2000_2022/ua.pdf
8. United Nations Conference on Trade and Development URL:<https://unctad.org/webflyer/world-investment-report-2022>